

จุดเปลี่ยนของการเก็ลยกำไร ภายใต้กลลวง

พ.อ.เฉลิมชัย ทรัพย์ชัย

คณบดีบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น

มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 1 ปรับปรุง (2552) ได้พูดถึงการปรับเปลี่ยนการรายงานผลทางการเงิน โดยเฉพาะการปรับเปลี่ยนการรายงานประเภทงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ เพื่อต้องการให้แสดงรายละเอียดของรายได้และค่าใช้จ่ายอย่างถูกต้องและเหมาะสมที่สุดท้าย คือ ให้ความสนใจของผลกำไรของธุรกิจเป็นสำคัญ จุดนี้เองที่ทำให้ธุรกิจหลายแห่งให้ความสำคัญกับการสร้างผลกำไรและพยายามสร้างมูลค่าธุรกิจของตนด้วยการเก็ลยกำไร (Earning Management) วัตถุประสงค์ของการเก็ลยกำไรเพื่อต้องการปกปิดข้อมูลบางอย่างของรายงานทางการเงินซึ่งการเก็ลยกำไร หรือการสร้างกลลวงของผลกำไรนั้นมีมานานหลายปีแล้ว ถือเป็นจุดเปลี่ยนของกำไรตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน หลายคนสงสัยและเกิดคำถามเพื่อต้องการค้นหาคำตอบว่า **ทำไมจึงต้องมีการเก็ลยกำไร?**

คำตอบคือ จุดเปลี่ยนของกำไรเป็นส่วนหนึ่งของกลลวงทางการเงิน (Creative accounting) เป็นเทคนิคของการเปลี่ยน หรือการสร้างความผันผวนของกำไรของธุรกิจด้วยความจงใจของผู้บริหารให้ไปสู่ระดับของกำไรที่พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นระดับกำไรที่ปกติสำหรับธุรกิจของตนเองในขณะนั้น ผู้บริหารมีความพยายามที่จะลดความผันผวนของกำไรที่เกิดขึ้นอย่างผิดปกติไปจากงวดก่อนๆ ให้ไปสู่ตัวเลขที่พอจะเป็นที่ยอมรับได้ ภายใต้หลักการบัญชีและหลักการจัดการที่มีเหตุผลผลหลังผิดปกติไม่ได้จึงมีทั้งการเก็ลยกำไรที่รายงานทางการเงินในแต่ละงวดบัญชีเพื่อให้สะท้อนถึงการเจริญเติบโตโดยมองว่าเป็นการสะท้อนถึงความมั่นคงของธุรกิจ การเก็ลยอัตราการเจริญเติบโตของกำไร การเปลี่ยนแปลงกำไรเป็นเทคนิคกลลวงที่ผู้บริหารจะใช้เมื่อเห็นว่ากำไรที่แท้จริง (Real Income) ของธุรกิจในขณะนั้นอยู่ในระดับที่สูงมาก หรือต่ำมาก ผู้บริหารย่อมมีแนวโน้มที่จะรับเอาวิธีปฏิบัติทางบัญชีที่จะช่วยเพิ่มกำไรมาใช้

กระบวนการลดกำไรของธุรกิจในงวดบัญชีที่ทำกำไรและชะลอกำไรออกไปสู่งวดบัญชีที่ประสบผลขาดทุน ทั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์

ประสงค์เพื่อให้สะท้อนกระแสกำไรอย่างสม่ำเสมอตลอดงวดบัญชีต่างๆ การเลือกวิธีเปลี่ยนแปลงกำไรของผู้บริหารจะช่วยสร้างอรรถประโยชน์ หรือความมั่นคงสูงสุดให้กับตนเองและองค์กรได้ ผู้บริหารจะเพิ่มหรือลดกำไรตามความมีเสถียรภาพในหน้าที่การงานระดับและอัตราการเจริญเติบโตของรายได้ของผู้บริหารและระดับการเจริญเติบโตของขนาดขององค์กร ซึ่งความคิดเช่นนี้เป็นแนวคิดที่ไม่เหมาะสม ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของผู้ถือหุ้นที่มีต่อผลการดำเนินงานขององค์กร ยิ่งผู้ถือหุ้นมีความอยู่ดีกินดีมากขึ้นเท่าไร ความมีเสถียรภาพในหน้าที่การงานของผู้บริหาร ความมีเสถียรภาพในรายได้ของผู้บริหารและผลประโยชน์อื่นๆ จะยิ่งมากขึ้นเท่านั้น

การเก็ลยกำไรของธุรกิจ (Real Income Smoothing) มีหลายวิธีถ้าใช้วิธีการก่อให้เกิดรายการ หรือชะลอไม่ให้เกิดรายการนั้นๆ ขึ้น โดยที่ผู้บริหารได้มีการพิจารณามาก่อนถึงผลกระทบของรายการนั้นๆ ที่มีต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ การเปลี่ยนแปลงกำไร จึงเป็นเรื่องของการปรับรายจ่าย หรือการปรับรายได้ให้ไปสู่ระดับที่ผู้บริหารต้องการให้ปรากฏในรายงานทางการเงิน เช่น การกำหนดช่วงเวลาจำนวนเงิน ไปจนถึงการกำหนดวัตถุประสงค์ ของรายการที่เข้าไปทำการเปลี่ยนแปลง โดยหาวิธีไม่หรือกว่า บุคคลที่กำลังพิจารณาเลือก

ลงทุนอยู่นั้นไม่ได้รู้ได้เห็นการกระทำดังกล่าวเหล่านี้เลย

แต่ต้องยอมรับถึงความเสี่ยงจากการลงทุนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ยกตัวอย่าง การเปลี่ยนแปลงรายการทางด้านยอดขาย การกำหนดวันที่ในใบแจ้งหนี้หรือใบกำกับสินค้าใหม่ การขยับราคาขายของงวดถัดไปเข้ามาเป็นยอดขายในงวดปัจจุบัน โดยการลงวันที่ในใบแจ้งหนี้นั้นย้อนหลัง การแสดงยอดขายให้กับลูกค้าที่ไม่มีตัวตนเป็นรายได้ในงวดปัจจุบันและการลงรายการโอนกลับในงวดถัดไป (การจำแนกสินค้าที่ไม่ได้มีการชำรุดเสียหายเพื่อขายให้กับลูกค้าบางรายในราคาที่ต่ำกว่าปกติ โดยมีวัตถุประสงค์ในการสร้างยอดขายให้สูงขึ้นเป็นต้น หรือการเกลี้ยกำไรทางด้านค่าใช้จ่าย เช่น การกำหนดให้ตัวแทนการขายแยกใบสั่งซื้อแต่ละครั้งออกเป็นใบกำกับสินค้า หรือใบแจ้งหนี้หลายๆ ใบเพื่อกระจายวันที่ในใบกำกับสินค้าออกไปในงวดหน้า

การจัดจังหวะของเวลาที่จะก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายที่มีความจำเป็นต่อความอยู่รอดขององค์กร เช่น การตัดงบประมาณค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนา ค่าใช้จ่ายการซ่อมแซมและบำรุงรักษา ค่าใช้จ่ายในการสำรวจลงในช่วงครึ่งปีหลัง เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่ากำไรในปีนั้นๆ ลดลงต่ำกว่าระดับที่ผู้บริหาร หรือบุคคลภายนอกได้คาดการณ์ไว้ ตัวอย่างเช่น การจำหน่ายสินทรัพย์ การยกเลิกส่วนงานเป็นต้น หรือการเกลี้ยกำไรโดยการรับเอาวิธีทางปฏิบัติทางบัญชี ที่จะช่วยให้ธุรกิจจะลดการรับรู้รายจ่าย โดยการตั้งเป็นรายจ่าย หรือตั้งเป็นต้นทุนของสินทรัพย์แทน หรือตัดเป็นค่าใช้จ่ายประจำงวด หรือรายได้จากงวดบัญชีหนึ่งไปสู่อีกงวดบัญชีหนึ่งมาใช้ โดยผู้บริหารจะกำหนดว่ารายการนั้นๆ ควรจะส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานออกไปอีกกี่งวดบัญชีหน้า ตัวอย่างเช่น การกำหนดอายุการใช้งานของสินทรัพย์เพื่อใช้ในการคำนวณค่าเสื่อมราคาโดยพิจารณาจากระยะเวลาที่คาดว่าจะได้รับประโยชน์จากการใช้งานของสินทรัพย์นั้นๆ ที่

กล่าวมาแล้วข้างต้นผู้บริหารใช้ดุลยพินิจที่มีอยู่ในการกำหนดระยะเวลาในการรับรู้ค่าใช้จ่ายซึ่งไม่จำเป็นว่าจะต้องเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการสร้างกลวง การปลอมแปลงเอกสาร หรือการทำลายระบบการควบคุมภายในแต่อย่างใด เมื่อใดที่ผู้ใช้งบการเงินให้ความสนใจกับตัวเลขอื่นๆ ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ นอกเหนือไปจากกำไรสุทธิ ตัวอย่างเช่น ให้ความสนใจในตัวเลขกำไรจากการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารย่อมมีแนวโน้มที่จะจัดจำแนกรายการที่รวมอยู่ในงบกำไรขาดทุนเดียวกันนั้นใหม่เพื่อลดความผันผวนในตัวเลขนั้นๆ ออกไปในหลายๆ งวดบัญชี ธุรกิจบางแห่งในสหรัฐอเมริกาได้มีการเกลี้ยกำไรโดยการจัดจังหวะเวลาของการจำหน่ายสินทรัพย์ หรือยุบเลิกหน่วยงานซึ่งเกิดไม่บ่อยนัก เพื่อปรับปรุงกำไรให้ดูดีขึ้นและจัดจำแนกรายการยุบเลิกส่วนงานเข้าเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง จึงเกิดคำถามตามมาอีกว่าปัจจัยอะไรที่สร้างแรงกระตุ้นให้ผู้บริหารมีความคิดในการเปลี่ยนแปลงกำไรเหล่านี้?

สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น
Thai-Nichi Institute of Technology
泰日工業大学

สราวัณภักดิ์ พลิตนิกปฏิบัติ สราวัณภักดิ์ประติษฐ์ พลิตนิกบริหาร

www.tni.ac.th

เปิดรับสมัคร
นักศึกษา ระดับ ป.โท

คณะวิศวกรรมศาสตร์

- สาขาเทคโนโลยีวิศวกรรม (M.Eng. - MET)

คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ

- สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ (M.Sc. - MIT)

คณะบริหารธุรกิจ

- สาขาการจัดการอุตสาหกรรม (M.B.A. - MIM)

- สาขาการจัดการวิสาหกิจสำหรับผู้บริหาร (M.B.A. - EEM)

สมัครได้ตั้งแต่มกราคม - 3 เมษายน 2556

สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น เลขที่ 177/1 ถนนพัฒนาการ (ระหว่าง ข.37 - 39) แขวงสวนหลวง เขตสวนหลวง กทม. 10250 Tel: 02-763-2601-5